

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 grudnia 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Agnieszka Stachurska

Protokolant: st. sekretarz sądowy Anna Bańcerowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 1 grudnia 2022 r. w Warszawie

sprawy M. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o emeryturę pomostową

na skutek odwołania M. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 2 czerwca 2022 r. znak (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje M. L. prawo do emerytury pomostowej od dnia 8 maja 2022 r.
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz M. L. kwotę 180,00 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

sędzia Agnieszka Stachurska

UZASADNIENIE

M. L. 30 czerwca 2022r. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z 2 czerwca 2022r., znak: (...) odmawiającej prawa do emerytury pomostowej. Zarzucił:

- brak podjęcia przez organ rentowy wszelkich czynności zmierzających do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy, w szczególności poprzez nieprzeprowadzenie dowodu z dokumentacji osobowej i płacowej dotyczącej zatrudnienia w (...) w likwidacji, w sytuacji gdy dowody te prowadzą do wniosku, że ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach w okresie kwestionowanym przez organ, zatem przysługuje mu prawo do emerytury pomostowej;

- błędne ustalenie stanu faktycznego sprawy poprzez nieuznanie przez organ pracy wykonywanej w szczególnych warunkach lub pracy o szczególnym charakterze w okresie od 24 września 1981r. do 31 grudnia 2008r., ponieważ pracodawca w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z 4 czerwca 2009r. nie wymienił charakteru pracy ściśle według rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r., w sytuacji gdy stanowiska pracy wskazane w świadectwie pracy z dnia 4 czerwca 2009r. - określone w załączniku nr 1 do zarządzenia Nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985r.

w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładzie resortu hutnictwa

i przemysłu maszynowego - pokrywają się i są tożsame ze stanowiskami pracy określonymi w załączniku nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze;

- błędne ustalenie stanu faktycznego poprzez nieuznanie przez ZUS okresu od 24 września 1981r. do 31 grudnia 2008r. jako okresu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach lub pracy o szczególnym charakterze, ponieważ pracodawca w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z 4 czerwca 2009r. nie wymienił charakteru pracy ściśle według rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r., w sytuacji gdy dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach nie ma znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska określona w świadectwie pracy, ale przede wszystkim rodzaj powierzonych mu pracy i rzeczywiście wykonywanych zadań pracowniczych;

- błędne ustalenie stanu faktycznego sprawy poprzez nieuznanie przez ZUS okresu zatrudnienia od 1 stycznia 2009r. do 30 kwietnia 2009r., ponieważ pracodawca nie potwierdził pracy M. L. w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze, w sytuacji gdy był ubezpieczony w ZUS w tym czasie, a nadto ze świadectwa pracy z 4 czerwca 2009r. wynika fakt wykonywania pracy w szczególnych warunkach na stanowisku wytapiacz-zalewacz (określone pod poz. 6 w załączniku Nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych), co potwierdza fakt, iż wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

Wskazując na powołane zarzuty, ubezpieczony wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji i rozstrzygnięcie co do istoty sprawy poprzez przyznanie prawa do emerytury pomostowej (odwołanie z dnia 30 czerwca 2022r., k. 3-18 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c., a uzasadniając odpowiedź na odwołanie, wskazał że do stażu pracy w szczególnych warunkach nie uwzględnił M. L. okresu od 24 września 1981r. do 31 grudnia 2008r. wykazanego w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z (...)sp. z o.o., gdyż pracodawca nie wskazał charakteru pracy ściśle według rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Według Zakładu, okres pracy w szczególnych warunkach przed 1 stycznia 1999r. powinien być wykazany w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, sporządzonym zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Natomiast po 31 grudnia 2008r. w świadectwie powinno być podane stanowisko zgodnie z załącznikiem nr 1 lub nr 2 ustawy o emeryturach pomostowych. Po 31 grudnia 2008r. w organie rentowym brak jest zgłoszenia ubezpieczonego jako pracownika zatrudnionego w szczególnych warunkach, a w myśl art. 38 ww. ustawy płatnik składek przekazuje informację o pracowniku, za którego był obowiązany opłacać składkę na (...) do 31 marca danego roku kalendarzowego za poprzedni rok (odpowiedź na odwołanie z dnia 29 lipca 2022r., k. 43 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. L., ur. w dniu (...), był zatrudniony w Zakładach (...) w W. - Zakład (...) od dnia 13 października 1980r. do dnia 4 lipca 1981r. na stanowisku przerabiacz mas. Od 24 września 1981r. do 3 października 2005r. pracował w Zakładach (...) S.A. w pełnym wymiarze czasu pracy, a następnie na podstawie art. 23⁽¹⁾ k.p. został przeniesiony do (...), gdzie pracował od 4 października 2005r. do 30 kwietnia 2009r. We wskazanym okresie zatrudnienia wykonywał prace wykańczacza odlewów, spawacza odlewów, wytapiacza zalewacza, a także zajmował się sprawdzaniem szczelności. W okresie od 1 stycznia 2009r. do końca okresu zatrudnienia w (...) ubezpieczony był wytapiaczem – zalewaczem. Jego stanowisko pracy znajdowało się tam, gdzie były piece indukcyjne do wytopu żeliwa. Takich pieców było cztery. Ubezpieczony zajmował się ich obsługą w systemie zmianowym, przetapiając złom i stal, uszlachetniając dodatkami i zalewając formy rdzeniowe. Kiedy przychodził do pracy, to najpierw przejmował zmianę od poprzedników, a potem sprawdzał piece i szykował je do produkcji. Potem na bieżąco wylewał żeliwo z pieców do form, następnie ładował wsad do pieca, wytapiał i znowu zalewał formy. Nie wykonywał innych czynności ani w innym miejscu (świadectwo

pracy z 30 kwietnia 2009r., akta osobowe; świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 4 czerwca 2009r., akta osobowe; zeznania M. L., k. 89-90 a.s.).

M. L. w dniu 12 kwietnia 2022r. złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o emeryturę pomostową. Po jego rozpoznaniu wydał decyzję z 2 czerwca 2022r., znak: (...), w której odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej, ponieważ M. L. nie udowodnił okresu pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze wynoszącego co najmniej 15 lat; przed dniem 1 stycznia 1999r. nie wykonywał prac w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych bądź art. 32 i art. 33 ustawy emerytalnej oraz po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywał prac w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych (wniosek z 12 kwietnia 2022r. i decyzja z 2 czerwca 2022r., k. 22 i 24 akt organu rentowego).

Następnie w dniu 3 listopada 2022r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., po analizie akt osobowych ubezpieczonego z (...), wydał decyzję znak: (...), w której ponownie odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej, ponieważ ubezpieczony po 31 grudnia 2008r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach. Zarazem organ rentowy wyliczył, że staż pracy M. L. w warunkach szczególnych wynosi ogółem 25 lat, 1 miesiąc i 11 dni (decyzja z 3 listopada 2022r., nienumerowane karty akt organu rentowego).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w tym w aktach ZUS i w aktach osobowych z (...), które zostały ocenione jako wiarygodne, szczególnie że strony procesu nie kwestionowały ich.

Podstawę ustaleń faktycznych stanowiły również zeznania ubezpieczonego. Ubezpieczony spójnie i zgodnie z tym, na co wskazują dokumenty, opisał rodzaj i charakter wykonywanej przez niego pracy. Sąd nie miał podstaw, aby zeznaniom ubezpieczonego odmówić wiarygodności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie M. L. podlegało uwzględnieniu.

Ustawa z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (tekst jedn. Dz.U. z 2022r. poz. 1340, dalej jako u.e.p.) określa w art. 4 i art. 49 warunki nabycia prawa do emerytury pomostowej. W myśl pierwszego z nich, prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31 grudnia 1948r.;
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
5. przed dniem 1 stycznia 1999r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
6. po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Zgodnie zaś z art. 49 u.e.p., prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

1. po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
2. spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
3. w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Przesłanki wymienione w przepisach art. 4 i art. 49 ustawy pomostowej, bez względu na to, na podstawie którego z przepisów rozważana jest możliwość przyznania prawa do emerytury pomostowej, muszą być spełniane łącznie. Oznacza to, że niespełnienie choćby jednego z tych warunków powoduje niemożność nabycia uprawnień emerytalnych, na co zwrócił uwagę m.in. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z 26 kwietnia 2012r. (sygn. akt III AUa 252/12) oraz Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z 18 lipca 2013r. (sygn. akt III AUa 1664/12).

Art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych w miejsce warunku z art. 4 pkt 6, wprowadza wymaganie, aby zainteresowany spełniał w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 2009r.) warunek posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 marca 2012r., II UK 164/11, OSNP 2013 nr 5-6, poz. 62 i z dnia 4 września 2012r., I UK 164/12, LEX nr 1284720).

W analizowanej sprawie ostatecznie, po wydaniu przez ZUS decyzji z dnia 3 listopada 2022r., sporne było tylko to, czy po 31 grudnia 2008r. M. L. wykonywał pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych. Pozostałe przesłanki określone w art. 4 tej ustawy ubezpieczony spełnił – ukończył 60 lat, urodził się po 31 grudnia 1948r., ma okres pracy w warunkach szczególnych wynoszący co najmniej 15 lat, wykonywał pracę o takim charakterze przed 1 stycznia 1999r., a ponadto jego okres składkowy i nieskładkowy jest dłuższy niż wymagane 25 lat (łącznie 28 lat, 10 miesięcy i 27 dni).

Analizując, czy M. L. po 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze, Sąd przeprowadził dowód z akt osobowych ubezpieczonego oraz z jego zeznań. Z dowodów tych wynika – co potwierdził pracodawca M. L. – że ubezpieczony zarówno przed 1 stycznia 2009r., jak i po tej dacie, wykonywał prace wytapiacza – zalewacza. Jego stanowisko pracy znajdowało się tam, gdzie były piec indukcyjny do wytopu żeliwa. Takich pieców było cztery. Ubezpieczony zajmował się ich obsługą w systemie zmianowym, przetapiając żelazo i stal, uszlachetniając dodatkami i zalewając formy rdzeniowe. Kiedy przychodził do pracy, to najpierw przejmował zmianę od poprzedników, a potem sprawdzał piec i szykował je do produkcji. Potem na bieżąco wylewał żelazo z pieców do form, następnie ładował wsad do pieca, wytapiał i znowu zalewał formy. Nie wykonywał innych czynności ani w innym miejscu.

Biorąc pod uwagę wskazany zakres czynności ubezpieczonego w okresie od 1 stycznia 2009r. do 30 kwietnia 2009r., zdaniem Sądu, uzasadnione jest stwierdzenie, że M. L. po 31 grudnia 2008r. wykonywał prace wymienione pod poz. 6 załącznika Nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych. Mowa jest tam o pracach bezpośrednio przy obsłudze wielkich pieców oraz pieców stalowniczych lub odlewniczych. Ubezpieczony w ww. okresie, ale też i wcześniej, obsługiwał piec odlewniczy, napełniał go wsadem, przetapiał wsad i zalewał formy, dokonując tych czynności w ramach obsługi pieca odlewniczego, o jakim mowa pod poz. 6 załącznika Nr 1. Przy tym ważne jest, że nie zajmował się innymi pracami, a czynności, o których była mowa, realizował w pełnym wymiarze czasu pracy. To zaś, że w okresie od 1 stycznia 2008r. do 30 kwietnia 2008r. pracodawca nie zgłosił go do ZUS jako pracownika wykonującego pracę w warunkach szczególnych, niczego nie zmienia. Wymóg takiego zgłoszenia, aczkolwiek wynika z ustawy o emeryturach pomostowych i jest obowiązkiem płatnika składek, nie jest warunkiem, którego spełnienie – czy to w świetle art. 4 czy art. 49 u.e.p. – byłoby konieczne dla przyznania prawa do emerytury pomostowej. Przyznanie takiego świadczenia uzależnione jest tylko od spełnienia warunków, jakie ww. przepisy wymieniają, a wśród nich brak warunku zgłoszenia do ZUS na druku ZUS ZSWA. Ubezpieczony choć na takim druku nie został zgłoszony przez płatnika składek, to niewątpliwie obsługiwał piec odlewniczy, co wynika z jego zeznań, z dokumentów zgromadzonych w aktach

osobowych, a także zostało to potwierdzone przez pracodawcę w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach. W tym dokumencie pracodawca potwierdził, że M. L. pracował bezpośrednio przy obsłudze pieców odlewniczych, spełnił zatem wszystkie warunki konieczne do uzyskania emerytury pomostowej.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 2 czerwca 2022r. i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury pomostowej od dnia 8 maja 2022r., tj. od daty, w której ubezpieczony spełnił wszystkie warunki. W dniu (...) ukończył 60 lat, dlatego przyznanie mu ww. świadczenia nastąpiło od dnia następnego.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 2 k.p.c., zasądzając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 zł, która została ustalona na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015r., poz. 1800 ze zm.)

sędzia Agnieszka Stachurska